

vání o vině a trestu, nevysvítá, že by bylo nepřípustným, aby předseda senátu byl dle pořadí služebního starším než první votant; tu se rozeznává pouze mezi předsedou a ostatními soudci. Ostatně dlužno za to míti, že obhájci obžalovaného byly před počátkem hlavního přelíčení služební pořadí a postavení soudců senátu známy, obhájce neuplatnil však ihned okolnost, dle jeho názoru zmatek zakládající, a nemůže ji dle uvedeného místa zákona ve zmateční stížnosti vytýkati. Pokud zmateční stížnost vytýká, že při hlavním přelíčení bylo policejní oznámení přečteno a jako pŕtah oceněno, ačkoliv bylo prohlášeno, že strážník, jenž svého času ŕřadoval, mezi tím pro opětné zneužití ŕřadu vzat byl do disciplinárního vyšetřování, podotýká se, že uvedené oznámení patřív k oněm listinám, které dle § 252, předposlední odstavce tr. ř., vždý jest přečísti, nezřeknou-li se toho obě strany.

Čís. 183.

Neodolatelný nátlak musí býti zjištěn v konkrétním případě, nestačí odůvodnění jeho všeobecnými úvahami.

Pouhý příkaz otcův k trestnému činu, daný trestně zodpovědnému synovi, nelze pokládati za neodolatelný nátlak.

Věk v době činu hranici § 2 lit. d) tr. z. jen nemnoho překročivší a dětský, nezralý dojem osoby pachatelovy nestačí, by dle § 2 lit. f) tr. z. byla trestnost činu vyloučena.

(Rozh. ze dne 6. května 1920, Kr I 97/20.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Jičíně ze dne 9. prosince 1919, jímž byli obžalovaní Antonín K. st., Alfred K. a Antonín K. ml., dle § 259, č. 3 tr. ř. sprostěni obžaloby vznesené na ně pro zločin krádeže dle §§ 8, 171, 174-II. a) tr. z., rozsudek v odpor vzatý zrušil a odkázal věc zpět soudu nalézacímu k novému projednání a rozhodnutí.

D ů v o d y:

Soud nalézací zjistil po stránce objektivní, že obžalovaní dopustili se nedokonané krádeže smrku a že u nich bylo nalezeno rozštípané dříví, o němž obhajoba tvrdila, že bylo v lese nasbíráno na základě povolení, sbíratí klestí. Soud nalézací nepustil se do vyšetřování, zda a do jaké míry toto dříví bylo klestím, pokládaje okolnost tuto za nezávažnou, poněvadž přiznává všem třem obžalovaným důvod, trestnost skutku vylučující, dle § 2 lit. g) tr. z., pro neodolatelný nátlak, a to u Antonína K. ml. a Alfreda K. dvojího rázu, Antonínu K. nad to pak též beztrestnost z té příčiny, že vzhledem ku svému mladistvému věku a nedostatečnému tělesnému vývinu, poukazujícímu na jeho ještě dětskou nezralost, neměl pochopení pro trestně právní závažnost svého činu. Zmateční stížnost státního zastupitelství právem vychází z názoru, že neodolatelný nátlak

ve smyslu § 2 lit. g) tr. z., pokud jej rozsudek spatřuje v nutnosti obžalovaných, opatřiti si na zimu palivo, může uznán býti za důvod, trestnost vylučující jen, nabyli-li intensity a povahy nezbytí, v kolisi dvou, právem respektovaných zájmů, dopustiti se činu trestného, měl-li býti zachráněn jiný takový zájem, v tomto případě život obžalovaného Antonína K. st. a jeho rodiny. Soud nalézací také dle důvodů svého rozsudku nezbytí takového rázu předpokládá, ale odůvodňuje tento svůj předpoklad jen všeobecnými úvahami v ten smysl, že zima v Krkonoších je nadmíru tuhá, že pro obyvatelstvo hor je otázkou životní opatřiti si dostatečné zásoby paliva, že v době činu resp. rozsudku jak uhlí, tak i dříví nebylo si lze téměř zaopatřiti a zejména že jest pro chudého člověka, jenž nemůže zaplatiti nedostupných cen, letos přímo nemožno zjednat si palivo. Než soud nalézací nezjistil, a to právem zmateční stížnost státního zastupitelství vytýká rozsudku s hlediska § 281 čís. 5 tr. ř., zda resp. že vskutku zmíněné všeobecné úvahy přiléhají ke konkrétním okolnostem tohoto případu, zda tedy zejména nebylo možno obžalovaným opatřiti si způsobem dovoleným dostatečnou zásobu paliva, když obžalovaní měli dle svého tvrzení povolení, sbírat v lese klestí, a když obžalovaný Antonín K. st. byl s to, zaplatiti cenu dříví, jež bylo u něho nalezeno, resp. jež hodlal odciziti. S tohoto hlediska arci nesměla ani otázka, zda resp. na kolik dříví u obžalovaných nalezené bylo klestím, zůstati nerozřešenou, poněvadž by její rozřešení ve smyslu kladném poskytovalo další pomůcku pro posouzení nezbytnosti krádeže dříví k zachránění života rodiny K. Také pokud rozsudek za další okolnost zakládající též důvod beztrestnosti, uznává při obou jmenovaných synech, že jednali z příkazu otcova, neujasňuje si po stránce právní, že nemůže jakýkoliv příkaz otcův trestně dospělému synovi k činu trestnému býti pokládán za neodolatelný nátlak, nejsou-li zároveň zjištěny skutečnosti, poukazující k vynucení odepřené poslušnosti oproti takovému příkazu, což rozsudek po stránce skutkové zjistiti opomenul. A pokud konečně rozsudek přiznává Antonínu K. ml. beztrestnost také z té příčiny, že vzhledem ku svému mladistvému věku a nedostatečnému tělesnému vývinu, poukazujícímu na jeho ještě dětskou neznalost, neměl pochopení pro trestně právní závažnost svého činu, přehlíží soud nalézací, že tyto okolnosti nepostačují k opodstatnění shora naznačeného důvodu exkulpačního. Předpokládat zákon při osobách, jež nejsou ani duševně choré (§ 2 lit. a), ani nejednaly v záchvatu střídavého pominutí smyslů (lit. b), ani v úplném opilství (lit. c), jakmile překročily 14. rok svého věku (lit. d), schopnost postřehnouti skutkový dosah svého jednání i ukládá jim za ně plnou trestní odpovědnost. Věkem mezi 14. a 20. rokem, slabým rozumem nebo zanedbaným výchováním podmíněná neúplnost rozvoje duševních sil smí dojíti povšimnutí jen při výměře trestu (§ 46 lit. a) tr. z.), ale ne při řešení otázky viny. Nemožní-li tedy soud nalézací zjistiti při obžalovaném nic jiného nežli jeho věk, hranici § 2 lit. d) tr. z. v době činu nemnoho překročivší, a dětský, nezralý dojem jeho osoby, nezjistil tím ještě, čeho vyžaduje skutková podstata exkulpačního důvodu § 2 lit. f) tr. z., i je dotýčný jeho výrok právem brán ve stížnosti v odpor jakožto právně mylný.